

ЛАРИНГАЛИ

Праиндоевропско *h₁

§PPP Неусловљени исход слоготворног пие. *h₁

Пие. *h₁ > [h₁] (услијед алофоније и Rix-овог закон, в. §CCC и §CCC) > грч. *e > мик. e или Ce (тј. /e/), грч. ε

= уопште, стфр. e, нфр. E;

= јерм. e – под условом да се налази на почетку ријечи, i – под истим и додатним условом, тј. да се налази на почетку ријечи и испред пие. *n или *m;

= стинд. i, ав. i или ø, стперс. i (тј. /i/), јерм. a или ø, лат. a – под условом да се налази у интер-консонантској позицији, лат. i – под истим и додатним условом, тј. да се налази у интерконсонантској позицији и у непочетном слогу.

Грчки примјери из коријена и основа

грч. ἄνѳμος < пие. *h₂en^h₁-m-o-s [h₂an^h₁-m-o-s]

= лат. *animus*

≈ стинд. *ánilah* < пие. *h₂en^h₁-l-o-s [h₂an^h₁-l-o-s]

грч. γενѳτωρ < пие. *ǵen^h₁-tor-s [ǵen^h₁-tor-s]

> пие. *ǵen^h₁-tōr [ǵen^h₁-tōr] (в. §CCC)

= стинд. *janitā*, лат. *genitor*

грч. ἔλαχѳς < пие. *h₁lng^{uh}-u-s [h₁lŋg^{uh}-u-s]

≠ стинд. *laghúh* / *raghúh* < пие. *h₁lŋg^{uh}-u-s [h₁lŋg^{uh}-u-s] (в. §CCC)

грч. εἶσι < пие. *h₁s-enti [h₁s-enti] (> *ἔισι)

≠ стинд. *sánti*, ав. *həntī*, стперс. *h^a-t(a)-i-y^(a) /hantiy/* < пие. *h₁s-enti [h₁s-enti]

грч. ἔμος < пие. *h₁m-o-s [h₁m-o-s]

= јерм. *im*

грч. ἕρεβος < пие. *h₁reg^u-os-ø [h₁reg^u-os-ø]

= јерм. *erek*

≠ стинд. *rājah* < пие. *h₁reg^u-es-ø [h₁reg^u-es-ø] (в. §CCC)

грч. ἔруθρος < пие. *h₁rud^h-r-o-s [h₁rud^h-r-o-s]

≠ стинд. *rudhráh >> *rudhiráh*, лат. *ruber* < пие. *h₁rud^h-r-o-s [h₁rud^h-r-o-s]

(в. §CCC)

грч. θεѳς < пие. *d^hh₁-s-o-s [d^hh₁-s-o-s]

≈ нфр. ΔΕѳς < пие. *d^hh₁-s-ōis [d^hh₁-s-ōis]

грч. θεѳтѳς < пие. *d^hh₁-t-o-s [d^hh₁-t-o-s]

= стинд. *hitáh*
≈ нфр. ΔΕΤΟΥΝ < пие. **d^hh₁-t-o-m* [*d^hh₁-t-o-m*]
грч. μῆτρον < пие. **m^hh₁-tr-o-m* [*m^hh₁-tr-o-m*]
грч. τέρετρον < пие. **ter^hh₁-tr-o-m* [*ter^hh₁-tr-o-m*]

Грчки примјери из завршетак и наставака

С-основе: грч. nom du -ε < пие. nom du **-h₁* [*-h₁*]

Микенски примјери из коријена и основа

мик. *a-ne-mo* /*anemōn*/ < пие. **h₂en^hh₁-m-o-om*
= грч. ἄνεμων, итд. (в. s.v. ἄνεμος горе)
мик. *e-e-si* /*ehensi*/ < пие. *h₁s-enti [*h₁s-enti*]
= грч. εἶσι, итд. (в. горе)

Микенски примјери из коријена и основа

С-основе: грч. nom du -e /-e/ < пие. nom du **-h₁*
= грч. -ε

§PPP Неусловљени исход неслоготворног пие. *h₁

Пие. *h₁ > [*h₁*] (услијед АЛОФОНИЈЕ, в. §CCC) > пгрч. *ø > мик. *ø* (тј. /*ø*/), грч. *ø*
= уопште, стфр. *ø*, нфр. *ø*, лат. *ø*;
= стинд. *ø*, ав. *ø*, стперс. *ø* (тј. /*ø*/), јерм. *ø* – под условом да се не налази иза
пие. *пЛОЗИВА*.

Грчки примјери коријена и основа

грч. ἔγω < пие. **h₁eg+o-h₂* [*h₁eg+o-h₂*]
> пие. **h₁eg+ō-h₂* [*h₁eg+ō-h₂*] (в. §CCC)
= лат. *egō*
грч. (хом.) ἔδω < пие. *h₁ed-o-h₂ [*h₁ed-o-h₂*]
> пие. *h₁ed-ō-h₂ [*h₁ed-ō-h₂*] (в. §CCC)
= лат. *edō*
≈ стинд. *ádmi* < пие. *h₁ed-mi [*h₁ed-mi*]
грч. εἶσι < пие. *h₁ei-ti [*h₁ei-ti*]
= стинд. *éti*, ав. *aēitī*, стперс. *a-i-t^(a)-i-y^(a)* /*aitiy*/
грч. ἔν < пие. *h₁en [*h₁en*]

= стфр. *en-*, нфр. *EN-*, стлат. *en*
 грч. $\acute{\epsilon}\pi\acute{\iota}$ < пие. ***h₁epi** [**h₁epi**]
 = стинд. *ápi*, ав. *api*, стперс. *a-p^(a)-i-y^(a)* /*apiy*/, јерм. *ew*
 грч. $\acute{\epsilon}\sigma\tau\acute{\iota}$ < пие. ***h₁es-ti** [**h₁es-ti**]
 = стинд. *ásti*, ав. *astī*, стперс. *a-s^(a)-t^(a)-i-y^(a)* /*astiy*/, лат. *est*
 грч. $\epsilon\ddot{\upsilon}\chi\epsilon\tau\acute{\alpha}\iota$ << пие. ***h₁e-h₁ug^{uh}-e-toi** [**h₁e-h₁ug^{uh}-e-toi**] (> грч. $\epsilon\ddot{\upsilon}\chi\epsilon\tau\acute{\alpha}\iota$)
 > пие. ***h₁e-h₁ug^h-e-toi** [**h₁e-h₁ug^h-e-toi**] (в. §CCC)
 = стинд. *óhate*, ав. *aojaite*
 грч. $\mu\acute{\upsilon}\lambda\eta$ < пие. ***molh₁-eh₂-ø** [**molh₁-eh₂-ø**]
 > пие. ***molh₁-ē^{h₂}-ø** [**molh₁-ā^{h₂}-ø**] (в. §CCC)
 = лат. *mola*
 грч. $\acute{\omicron}\rho\rho\omicron\varsigma$ < пие. ***h₁ors-o-s** [**h₁ors-o-s**]
 ≈ јерм. *oř* < пие. ***h₁ors-i-s** [**h₁ors-i-s**]

Грчки примјери из завршетака и наставака

аугм грч. $\acute{\epsilon}$ - < пие. ***h₁e-** [**h₁e-**]
 = стинд. *a-*, ав. *a-*, стперс. *a-* /*a-*/, стфр. *e-*, јерм. *e-*

Микенски примјери из коријена и основа

мик. *e-pi* /*epi*/ < пие. ***h₁epi**
 = грч. $\acute{\epsilon}\pi\acute{\iota}$, итд. (в. горе)
 мик. *e-u-ke-to* /*euk^hetoi*/ < пие. ***h₁e-h₁ug^{uh}-e-toi**
 = грч. $\epsilon\ddot{\upsilon}\chi\epsilon\tau\acute{\alpha}\iota$, итд. (в. горе)

Микенски примјери из завршетака и наставака

аугм мик. *e-* /*e-*/ < пие. ***h₁e-**
 = грч. $\acute{\epsilon}$ -, итд. (в. горе)

Праиндоевропско ***h₂**

§PPP Неусловљени исход слоготворног пие. ***h₂**

Пие. ***h₂** > [**h₂**] (услијед АЛОФОНИЈЕ и RIX-ОВОГ ЗАКОН, в. §CCC и §CCC) >
 пргрч. ***a** > мик. **a** или **Ca** (тј. /**a**/), грч. **α**
 = уопште, јерм. **a**, стфр. **a**, нфр. **A**;
 = стинд. **i**, ав. **i** или **ə** или **ø**, стперс. **i** (тј. /**i**/), јерм. **a** или **ø**, стфр. **a**, нфр. **A**, лат.
a – под условом да се налази у интерконсонантској позицији, лат. **i** –

под истим, и додатним условом, тј. да се налази у интерконсонантској позицији и у непочетном слогу.

Грчки примјери из коријена и основа

- грч. ἄεξω < пие. ***h**₂ueg-s-o-h₂ [**h**₂ueg-s-o-h₂]
> пие. ***h**₂ueg-s-ō-^h₂ [**h**₂ueg-s-ō-^h₂] (в. §CCC)
≈ стинд. vakšáyati < пие. ***h**₂uog-s-ei-e-ti [**h**₂uog-s-ei-e-ti] (в. §CCC)
- грч. (хом.) ἄεσῶ << пие. ***h**₂ues-s-m [**h**₂ues-s-m] (> грч. *ἄεῶ)
> пие. ***h**₂ues-m [**h**₂ues-m] (в. §CCC)
> грч. *ἄεῶ
≈ стинд. vásati < пие. ***h**₂ues-e-ti [**h**₂ues-e-ti] (в. §CCC)
- грч. ἄησῶ < пие. ***h**₂ueh₁-ti [**h**₂ueh₁-ti]
> пие. ***h**₂ue^h₁-ti [**h**₂ue^h₁-ti] (в. §CCC)
≠ стинд. vāti, млав. vāiti < пие. ***h**₂ueh₁-ti [**h**₂ueh₁-ti] > ***h**₂ue^h₁-ti [**h**₂ue^h₁-ti] (в. §CCC)
- грч. ἄλεξω < пие. ***h**₂leks-o-h₂ [**h**₂leks-o-h₂]
> пие. ***h**₂leks-ō-^h₂ [**h**₂leks-ō-^h₂] (в. §CCC)
≈ стинд. rákšati < пие. ***h**₂leks-e-ti [**h**₂leks-e-ti] (в. §CCC)
- грч. ἄνηρ < пие. ***h**₂ner-s [**h**₂ner-s]
> пие. ***h**₂nēr-ø [**h**₂nēr-ø] (в. §CCC)
= нфр. ANAP
≠ стинд. nā < пие. ***h**₂ner-s [**h**₂ner-s] > ***h**₂nēr-ø [**h**₂nēr-ø] (в. §CCC)
≠ лат. Nerō < пие. ***h**₂ner-on- [**h**₂ner-on-] (в. §CCC)
- грч. ἄργός << пие. ***h**₂rǵ-r-o-s [**h**₂rǵ-r-o-s] (> грч. *ἄργρός)
≠ стинд. tjrāh < пие. ***h**₂rǵ-r-o-s [**h**₂rǵ-r-o-s] (в. §CCC)
- грч. ἄρκτος < пие. ***h**₂rtk-o-s [**h**₂rtk-o-s]
= јерм. arĭ
≠ стинд. fĭkšah, ав. aršō, лат. ursus < пие. ***h**₂rtk-o-s [**h**₂rtk-o-s] (в. §CCC)
- грч. θυγάτηρ < пие. ***d**^hugh₂-ter-s [**d**^hugh₂-ter-s]
> пие. ***d**^hugh₂-tēr-ø [**d**^hugh₂-tēr-ø] (в. §CCC)
= стинд. duhitā, ав. dugədā, јерм. dustr
- грч. κρέαξ < пие. ***k**reuh₂-s-ø [**k**reuh₂-s-ø]
= стинд. kravīh
- грч. μέγας < пие. ***m**eg-**h**₂-s [**m**eg-**h**₂-s]
= стфр. mekas
≈ стинд. máhi < пие. ***m**eg-**h**₂-ø [**m**eg-**h**₂-ø]
≈ јерм. meca- < пие. ***m**eg-**h**₂- [**m**eg-**h**₂-]
- грч. πατήρ < пие. ***p**h₂-ter-s [**p**h₂-ter-s]
> пие. ***p**h₂-tēr-ø [**p**h₂-tēr-ø] (в. §CCC)
= стинд. pitā, ав. ptā, стперс. p^(a)-i-tā-a /pitā/, јерм. hayr, лат. pater (али нпр. Iuppiter)
≈ нфр. PATERNUS < пие. ***p**h₂-ter-ei-es [**p**h₂-ter-ei-es]

грч. **σ**τᾶτός < пие. *sth₂-t-o-s [sth₂-t-o-s]
= стинд. *sthítáħ*, лат. *status* (али нпр. *obstitus*)
грч. **φ**ᾶσις < пие. *b^hh₂-ti-s [b^hh₂-ti-s]
= јерм. *bay*

Грчки примјери из коријена и основа

о-основе: грч. ном нрл **-α** < пие. ном нрл *h₂ [-h₂]
= нфр. **-A**, лат. **-a**
ih₂-основе: грч. ном sg **-ιᾶ** < пие. ном sg *ih₂-ø [-ih₂-ø]
≠ стинд. **-ī**, став. **-ī**, млав. **-i**, стперс. **-i-y^(a)** /-iy/ < пие. **-ih₂-ø** [-ih₂-ø]
sec med them 1pl грч. **-ομεθᾶ** < пие. *o-med^hh₂ [-o-m^hed^hh₂]
= млав. **-āmaidī**

Микенски примјери из коријена и основа

мик. **-a-ko** /-argos/ << пие. *h₂rg^h-r-o-s (> мик. */-argros/)
= грч. **ἄ**ργός, итд. (в. горе)
мик. **pa-te** /patēr/ < пие. *ph₂-ter-s
= грч. **πα**τήρ, итд. (в. горе)

Микенски примјери из коријена и основа

мик. ном нрл **-a** /-a/ < пие. ном нрл *h₂
= грч. **-α**, итд. (в. горе)

§PPP Условљени исход слоготворног пие. *h₂

Пие. *h₂ > [h₂] ((услијед АЛОФОНИЈЕ И RIX-ОВОГ ЗАКОН, в. §CCC и §CCC) >
пгрч. ***ø** > мик. **ø** (тј. /ø/), грч. **ø** – то јест, под условом да је слоготворно
и да се налази између пие. *oR и *C, дјејством тзв. SAUSSURE-ОВОГ ЕФЕКТА
(в. §CCC)

= стинд. **ø**, ав. **ø**, стперс. **ø** (тј. /ø/), јерм. **ø**, стфр. **ø**, нфр. **ø**, лат. **ø** – под истим
условом, тј. да се налази између пие. *oR и *C, такође дјејством
SAUSSURE-ОВОГ ЕФЕКТА.

Примјери из коријена и основа

грч. **ὄ**λος, хом. **οὔ**λος < пие. *solh₂-u-o-s [sol^hh₂-u-o-s]
> пие. *sol-u-o-s [sol-u-o-s] (в. §CCC)
= стинд. *sárvaħ*, ав. *hauruuō*

грч. τόλμη < пие. ***tolh₂-m-eh₂-ø** [to|**h₂-m-eh₂-ø**]
> пие. ***tol-m-ēh₂-ø** [tol-**m-āh₂-ø**] (в. §**CCC**, §**CCC**)

§**PPP** Неусловљени исход неслоготворног пие. ***h₂**

Пие. ***h₂** > [**h₂**] (услијед АЛОФONIЈЕ, в. §**CCC**) > грч. ***ø** > мик. **ø** (тј. /**ø**/), грч. **ø**
= уопште, нфр. **ø**, лат. **ø** ;
= напосе, стинд. **ø**, ав. **ø**, стперс. **ø** (тј. /**ø**/), стфр. **ø**, јерм. **ø** – под условом да
се не налази иза пие. плозива.

Грчки примјери из коријена и основа

- грч. ἄγρος < пие. ***h₂eǵ-r-o-s** [**h₂aǵ-r-o-s**]
= стинд. *ájrah*, лат. *ager*
- грч. ἄγω < пие. ***h₂eǵ-o-h₂** [**h₂aǵ-o-h₂**]
> пие. ***h₂eǵ-ō-h₂** [**h₂aǵ-ō-h₂**] (в. §**CCC**)
= лат. *agō*
≈ стинд. *ájati*, млав. *azaiti* < пие. ***h₂eǵ-e-ti** [**h₂aǵ-e-ti**]
≈ јерм. *асем* << пие. ***h₂eǵ-e-mi** [**h₂aǵ-e-mi**]
- грч. ἄκομονᾶ < пие. ***h₂ek-mon-m** [**h₂ak-moṅ-m**]
≈ стинд. *ásmānam*, ав. *asmānam*, стперс. *a-s^(a)-m^a-a-n^a-m^(a)* /*asmānam*/ <
пие. ***h₂ek-mon-o-m** [**h₂ak-moṅ-o-m**]
- грч. ἄκρος < пие. ***h₂ek-r-o-s** [**h₂ak-r-o-s**]
= стинд. *°aśrah*
- грч. ἄλλος < пие. ***h₂el-i-o-s** [**h₂al-i-o-s**]
= лат. *alius*
- грч. ἄμφω < пие. ***h₂en(t)-b^h-o-h₁** (>> пие. ***h₂em-b^h-o-h₁** [**h₂am-b^h-o-h₁**])
> пие. ***h₂ent-b^h-ō-h₂** (>> пие. ***h₂em-b^h-ō-h₂** [**h₂am-b^h-ō-h₂**]) (в. §**CCC**)
= лат. *ambō*
- грч. ἄνεμος < пие. ***h₂enh₁-m-o-s** [**h₂aṅh₁-m-o-s**]
= лат. *animus*
≈ стинд. *ánilah* < пие. ***h₂enh₁-l-o-s** [**h₂aṅh₁-l-o-s**]
- грч. ἀντί < пие. ***h₂ent-i** [**h₂ant-i**]
= стинд. *ánti*, лат. *ante*
- грч. ἀπό, еол. ἀπύ, арк.-кип. ἄπύ < пие. ***h₂epo** [**h₂apo**]
= стинд. *ápa*, лат. *ab*
- грч. ἄροτρον < пие. ***h₂erh₃-tr-o-m** [**h₂aṛh₃-tr-o-m**]
= стинд. *áritram*, јерм. *arawr*
- грч. ἄρώω << пие. ***h₂erh₃-i-o-h₂** [**h₂aṛh₃-i-o-h₂**] (> грч. ***ářw**)
> пие. ***h₂er-i-ō-h₂** [**h₂ar-i-ō-h₂**] (в. §**CCC**)
> грч. ***ářw**

> пие. ***h**₂arh₃-i-ō-h₂ [**h**₂ar_hh₃-i-ō-h₂] (в. §CCC)
 = лат. arō

грч. βάλανος < пие. *gʷ**h**₂-en-o-s [gʷ**h**₂-eŋ-o-s]
 > пие. *gʷ**h**₂-an-o-s [gʷ**h**₂-aŋ-o-s] (в. §CCC)

грч. βαρύς < пие. *gʷ**rh**₂-u-s [gʷ**rh**₂-u-s]
 = стинд. gurúh

грч. ναῦς < пие. *nē**h**₂-u-s [nē**h**₂-u-s]
 = стинд. náuh

грч. ὄγμος < пие. ***h**₂oǵ-m-o-s [**h**₂oǵ-m-o-s]
 = стинд. ájmaḥ

грч. οὖ < пие. ***h**₂oi-u-ø [**h**₂oi-u-ø]
 = стинд. āyu, ав. āiiu

грч. ὄκρις < пие. ***h**₂ok-r-i-s [**h**₂ok-r-i-s]
 = стинд. ásrīh, лат. ocris

грч. πάρος < пие. *pr**h**₂-os [pr**h**₂-os]
 ≈ стинд. puráh, ав. parō < пие. *pr**h**₂-es

грч. τανύς < пие. *tn**h**₂-u-s [tn**h**₂-u-s]
 = стинд. tanúh

грч. ὄν < пие. ***h**₂ōui-om [**h**₂ōui-om]
 = лат. ōvum, јерм. ju

Микенски примјери из коријена и основа

мик. a-ke /agei/ < пие. ***h**₂eǵ-e-i
 = грч. ἄγει, итд. (в. горе)

мик. a-ne-to /anetōn/ < пие. ***h**₂enh₁-m-o-om
 = грч. ἄνεμων, итд. (в. s.v. ἄνεμος горе)

мик. a-ru /aru/ < пие. ***h**₂ero
 = грч. ἄρο, итд. (в. горе)

мик. a-ti- /anti-/ < пие. ***h**₂ent-i
 = грч. ἀντί, итд. (в. горе)

мик. na-u- /nāu-/ < пие. *nē**h**₂-u- [nē**h**₂-u-]
 ≈ грч. ναῦς < пие. *nē**h**₂-u-s [nē**h**₂-u-s], итд. (в. горе)

Праиндоевропско ***h**₃

§PPP Неусловљени слоготворног пие. ***h**₃

Пие. ***h**₃ > [**h**₃] (услијед АЛОФОНИЈЕ и RIX-ОВОГ ЗАКОН, в. §CCC и §CCC) >
 пгрч. ***o** > мик. **o** или **Co** (тј. /o/), грч. **o**
 = уопште, јерм. **o** или **a**, стфр. **o**, нфр. **o**;

= напосе, стинд. **i**, ав. **i** или **o**, стперс. **i** (тј. /i/), јерм. **a** или **o** лат. **a** – под условом да се налази у интерконсонантској позицији, лат. **i** – под истим и додантим условом, тј. да се налази у интерконсонантској позицији и у непочетном слогу.

Грчки примјери из коријена и основа

грч. ἄροτρον < пие. *h₂erh₃-tr-o-m [h₂arh₃-tr-o-m]
= стинд. *áritram*, јерм. *arawr*

грч. δοτός < пие. *dh₃-t-o-s [dh₃-t-o-s]
= лат. *datús* (али нпр. *perditús*)

грч. ἔδοτο < пие. *h₁e-dh₃-to [h₁e-dh₃-to]
= стинд. *áđita*

грч. ὀμεῖχω < пие. *h₃meiǵh-o-h₂ [h₃meiǵh-o-h₂]
> пие. *h₃meiǵh-ō-h₂ [h₃meiǵh-ō-h₂] (в. §CCC)
≠ лат. *meiho > *meiio > meiō < пие. *h₃meiǵh-o-h₂ [h₃meiǵh-ō-h₂] (в. §CCC)
> *h₃meiǵh-ō-h₂ [h₃meiǵh-ō-h₂]
≠ стинд. *méhati*, ав. *maēzaiti* < пие. *h₃meiǵh-e-ti [h₃meiǵh-e-ti] (в. §CCC)

грч. ὀμίχλη < пие. *h₃miǵh-l-eh₂-ø [h₃miǵh-l-eh₂-ø]
> пие. *h₃miǵh-l-ēh₂-ø [h₃miǵh-l-āh₂-ø] (в. §CCC)

грч. ὄνομα, еол. ὄνумα, дор. ὄνумα < пие. *h₃nh₃-mn-ø [h₃nh₃-mŋ-ø]
= стфр. *onoman*
≈ јерм. *anun* < пие. *h₃neh₃-mn-ø [h₃neh₃-mŋ-ø]
≠ ав. *nāman*- пие. < *h₃neh₃-men- [h₃neh₃-mŋen-] (в. §CCC)
≠ стинд. *nāma*, стперс. *n^a-a-m^a /nāma/*, лат. *nōmen* < пие. *h₃neh₃-mn-ø [h₃neh₃-mŋ-ø] (в. §CCC)

грч. ὀρέγω < пие. *h₃reg-o-h₂ [h₃reg-o-h₂]
> пие. *h₃reg-ō-h₂ [h₃reg-ō-h₂] (в. §CCC)
≠ лат. *regō* < пие. *h₃reg-o-h₂ [h₃reg-o-h₂] (в. §CCC) > *h₃reg-ō-h₂ [h₃reg-ō-h₂]
(в. §CCC)

грч. ὀρφανός < пие. *h₃rbh- [h₃rbh-]
= јерм. *orb*
≠ лат. *orbús* < пие. *h₃rbh- [h₃rbh-] (в. §CCC)

грч. ὀφρῦς < пие. *h₃b^hruH-s [h₃b^hruH-s]
> пие. *h₃b^hruH-s [h₃b^hruH-s] (в. §CCC)
≠ стинд. *bhrūh* < пие. *h₃b^hruH-s [h₃b^hruH-s] (в. §CCC) > *h₃b^hruH-s [h₃b^hruH-s]
(в. §CCC)

§PPP Условљени исход слоготворног пие. *h₃

Пие. ***h₃** > [**h₃**] (услијед АЛОФОНИЈА СОНАНТА, в. §CCC) > грч. **υ** – под условом да се налази између пие. назала (*m, *n) или ликвида (*r, *l) и пие. лабијала (*m, *u, **k^u*, **g^u*, **g^{uh}*, **b^h*), дјејством тзв. COWGILL-ОВОГ ЗАКОНА

= уопште, јерм. **o** или **a**, итд. (в. §CCC горе), гдје овај закон не дјејствује.

Примјери из коријена основа

грч. (еол., дор.) ὄνυμᾶ < пие. **h₃n^h₃-mn-ø* [*h₃n^h₃-m^h₃-ø*]
= стфр. *опотан*

Изнимке у грчком

грч. (јон.-ат.) ὄνομᾶ < пие. **h₃n^h₃-mn-ø* [*h₃n^h₃-m^h₃-ø*]

§PPP Неусловљени исход неслоготворног пие. *h₃

Пие. ***h₃** > [**h₃**] (услијед АЛОФОНИЈЕ, в. §CCC) > пгрч. ***ø** > мик. **ø** (тј. /**ø**/), грч. **ø**
= уопште, стфр. **ø**, нфр. **ø**, лат. **ø**;

= напосе, стинд. **ø**, ав. **ø**, стперс. **ø** (тј. /**ø**/), јерм. **ø** – под условом да се не налази иза пие. плозива.

Грчки примјери из коријена и основа

грч. βίος < пие. **g^uh₃-i-o-s* [*g^uh₃-i-o-s*]
> пие. **g^ui-h₃-o-s* [*g^ui-h₃-o-s*] (в. §CCC)

грч. βοῦς < пие. **g^uēh₃-u-s* [*g^uōh₃-u-s*]
> пие. **g^uēh₃-u-s* [*g^uōh₃-u-s*] (в. §CCC)
= стинд. *gāuḥ*, ав. *gāuš*

грч. ὄζος < пие. *h₃osd-o-s [*h₃ozd-o-s*]
= јерм. *ost*

грч. ὄζω < пие. *h₃ed-i-o-h₂ [*h₃od-i-o-h₂*]
> пие. *h₃ed-i-ō-h₂ [*h₃od-i-ō-h₂*] (в. §CCC)

грч. ὄϊς < пие. *h₃eu-i-s [*h₃ou-i-s*]
= стинд. *āvih*, лат. *ovis*

грч. ὀκτώ < пие. *h₃ekteh₃ [*h₃oktoh₃*]
> пие. **h₃ek^{tē}h₃* [*h₃ok^{tō}h₃*] (в. §CCC)
= стинд. *aṣṭā*, млав. *ašta*, лат. *octō*

грч. ὄσσε < пие. **h₃ek^u-i-h₁* [*h₃ok^u-i-h₁*]

грч. (хом.) ὄστειον (> ат. ὄστοῖον) < пие. *h₃esth₁-ei-o-m [*h₃osth₁-ei-o-m*]

≈ стинд. *ásthi* < пие. **h₃esth₁-i-ø* [*h₃osth₁-i-ø*]

≈ лат. *os* < пие. **h₃esth₁-ø* [*h₃osth₁-ø*]

грч. ὄφις < пие. **h₃eg^{uh}-i-s* [*h₃og^{uh}-i-s*]

= стинд. *áhiḥ*, млав. *ažiš*

грч. ὠρτο < пие. **h₁e-h₃er-to* [*h₁o-h₃or-to*]

= стинд. *áṛta*